Ч. 100. Субота 5 (18) мая 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З німецкого парляменту. — З'їзд королів в Абациї. — Війна в полудневій Африцї).

Установлена моравским соймом постійна комісия угодова нараджувала ся вчера над внесенями субкомітету для справ шкільних, дотикаючими розділу шкільних властий для обох народностий. Після них було предложене установленє цілком окремих шкільних округів і орґанізация обох інстанций шкільних властий з увзгляднєнєм народного становиша. В краєвій радї шкільній, зложеній з ческої і нїмецкої секциї має бути народним членам єї забезпечена більшість над іменованими правительством членами, при чім рішаючий вплив на то мають мати народні соймові куриї. Дискусия над складом окружних рад шкільних принесла цїлковите порозуміне що-до тої справи. Ріжниці поглядів були лише при справі орґанізациї народних секций в краєвій радї шкільній. З тої причини передано внесенє на ново субкомітетови. Відтак передано субкомітетови для реформи виборчої і закона о куриях внесеня з комісиї угодової стремлячі до вирівнаня ріжниць поглядів в обох тих справах між обома сторонами.

В німецкім парляментї при третім читаню новелї о підвисшеню податку від горівки лївиця урядила обструкцию, котрої цїлию було здекомплєтоване палати. Лївиця іменно заявила, що згодить ся на продовжене важности теперішних законів о податку від горівки, але не позволить на підвисшенє того податку о 50 прц. Бесїдники протягали дискусию дуже довгими промовами до полудня, бо як раз о тій порі відходять поїзди, котрими сьвященики з центра мусїли від'їздити, аби на вечер бути в своїх парохіях. Як раз при артикулї о підвисшеню податку о 50 прц., обструкция побідила. Показало ся, що в палатї лише 198 послів і до комплєту бракував лише один голос. Президент перервав нараду, а канцлер ґр. Бїльов відчитав цїсарске письмо, відрочуюче парлямент до дня 26 падолиста.

Королї грецкий і румуньский відбули вчера перед полуднем знов довшу нараду. Намістник ґр. Ґоес був вчера на снїданю у короля грецкого Юрия. В часї снїданя підніс ґубернатор Реки ґр. Сапарий тоаст в честь Цїсаря Франц Йосифа. Ґоес відповів тоастом в честь грецкого короля, зазначуючи при тім, що одержав поручене повитати достойного гостя іменем Цїсаря. По полудни був грецкий король на концертї у короля румуньского, а відтак лишив ся там на обідї.

Сими днями виголосив льорд Сельсбері промову в справі полудневo-африканьскої війни. Жалував, що тілько крови пополило; виславлював хоробрість і зручність анґлійских ґенералів, і додав, що Анґлїя не гадала заподіяти Бурам нїякої кривди. Вкінци додав: Війна в полудневій Африцї доказує, як могучою єсть ще Анґлїя. Справа мира тепер ще більше нїж коли небудь забезпечена, бо принесені жертви виказали, що нема тепер на сьвітї нї одної держави, котра не знала би, що визиваючи Анґлїю, визиває одного з найстрашнїйших ворогів, якого можна стрітити. Цїла европейска праса піднялa ту бесїду Сельсберіого на сьміх, і виказує, що африканьска війна виказала не могучість, але цїлковиту неміч Анґлїї, з котрою держави перестають числити ся. Найлїпше показує ся то на справі хіньскій, де Анґлїя не має майже голосу.

Новинки.

Львів дня 17 го мая 1901.

— **Архієпископ Гриневецкий** тяжко занедужав і піддав ся вчера операциї, котру виконав проф. Рідіґер в асистенциї д-рів Ґостиньского і Ґермана. Операция була дуже болюча: вирізано боляк в легких, котрий витворив ся наслідком запоплення. Операция тревала майже дві години без усиплюваня. По операциї настала горячка, котра не уступала до пізного вечера. Лїкарі заборонили хорому розмовляти, і кромі дра Ґостиньского, що доглядає его, нїкого не допускають до хорого.

— **Новий уряд почтовий** зі звичайним кругом дїланя увійде в житє з днем 20-го мая с. р. в Ясенцї масевій повіта турчаньского і буде получений з урядом почтовим в Турцї коло Хирова

2)

ПЛАНЕТИ СОНЇЧНОГО СЬВІТА.

(Написав К. Вербенко.

(Дальше).

II.

Число планет і їх поділ. — Дорога планет і їх рух по тій дорозї. — Планетна система Птолемея і система Коперніка. — Планета Меркур і догадочні планети межи Меркуром а сонцем. — Планета Венера.

Вже стародавні народи придивили ся добре, що крім сонця і місяця та тих зьвізд, що нїби приковані стоять на небі, знаходять ся ще й другі, котрі в порівнаню з иншими зьвіздами, зміняють заєдно своє місце. Греки казали, що тоті зьвізди блукають ся, і длятого назвали їх блукаючими зьвіздами — планетами, від грецкого слова: „пляномай“, що значить: блукати ся. Стародавні народи знали лиш ті планети, котрі можна видїти голим оком, а іменно: Меркур, Венера, Марс, Юпітер і Сатурн. Нинї знаємо їх далеко більше, а іменно: 1) Меркур; — 2) Венера; — 3) Земля; — 4) Марс. Поза Марсом слїдує цїлий ряд малесеньких планет або астероїдів, а за тими ідуть великі планети, як: 5) Юпітер; — 6) Сатурн; — 7) Уран; і — 8) Нептун. З малих планет або астероїдів відкрито доси 444, а крім того єсть здогад, що ще межи Меркуром а сонцем суть якісь малесенькі планети, і ще мабуть поза послїдною великою планетою Нептуном знаходить ся ще якась одна велика. Всї ті планети дїлимо звичайно на дві ґрупи, і називаємо ті, що перед землею і близше сонця, отже Меркур і Венера, долїшними, а всї прочі що поза землею і дальше від сонця, як земля — горішними планетами.

З попередного вже знаємо, що всї планети ідуть довкола сонця майже попри то саме місце на небі, попри котре іде і дорога землї, або, як нам здає ся, дорога сонця, звана еклїптикою. Але коли слїдимо уважно за тим, як посуває ся якась планета на небі, то побачимо зараз, що дорога єї не єсть так проста, як би то здавало ся. Насамперед покаже ся, що планети переступають через дорогу землї (еклїптику); раз переходять понад ню в гору близше до півночи, другий раз спускають ся в долину від еклїптики на полудне. З того вносимо, що дороги планет суть наклонені до дороги землї, а о скілько кожда, то вже знаємо також з попередного.

Коли слїдимо уважно за тим, як Венера або вечірна зоря посуває ся по небі, то побачимо н. пр., що она від 1. сїчня аж до 5. вересня іде ще в досить простий спосіб; она посуває ся в тім часї так само як і сонце, від заходу на вхід, а єї дорога тогди зовсїм подібна до дороги сонця (еклїптики): але опісля зачинає посувати ся в зовсїм противну сторону від всходу на захід, і робить при тім ключку. В подібний спосіб посувають ся по небі і всї инші планети. Більшу часть своєї дороги ідуть они від заходу на вхід, отже нїби біжать просто, або як каже ся, суть простобіжні, а відтак на короткий час завертають назад. Під ту пору, коли планети мають в своїм руху з одного напряму перейти в другий, то нїби через якийсь час стоять на небі, нїби спочивають. Дальші подрібности руху планет довкола сонця годї нам тут розбирати, і длятого їх поминаємо, а звернемо ще лиш увагу на системи планетні.

Стародавні народи знали то вже добре, що планети якось дивно порушають ся по небі, що раз ідуть нїби просто наперед від заходу на вхід, а відтак нїби пристають і завертають назад, отже ідуть від всходу на захід та роблять ключки. Єгипетский учений, ґеоґраф і математик, Птолемей Клявдій, що жив в другім столїтю по Хр. в єгипетскім містї Александриї, старав ся пояснити се з'явище в той спосіб, що насамперед припускав, що в осередку нашого сьвіта стоїть земля, а сонце і всї планети обертають ся колесом довкола неї; підчас коли сонце іде завсїгди просто наперед, то планети, як він то припускав, посувають ся також довкола землї як сонце, але рівночасно нїби танцюють на тій своїй дорозї в той спосіб, що оббігають по ній каблуками і роблять ключки, оттак як би н. пр. хтось обшивав довкола одежу тасємкою, роблячи з неї каблуки і завертаючи єї так, щоби межи каблуками робили ся ключки. Копернік обернув систему Птолемея як-раз навідворот: він сказав, що не земля стоїть в осередку сьвіта, але сонце,

щоденним одноразовым курсом иншим. До сего уряду належать громади Головско з Зубрицею, Ісаї, Ясенка масева, Ясенка стецева, Кіндратів, Ластівка і Свидник.

— **Уряд почтовий в Бодаках** заставовлено з днем 15-го мая 1901 р., а громада Бортне, Бодаки, Драгашів, Перегонина, Пструже і Ванїнне придїлено до округа доручень ц. к. уряду почтового в Горлицях.

— **І знов великий огонь.** В понедїлок дня 14-го с. м. около 11-ої години в ночи вибух великий огонь в Рогатинї на „Новім місті“, улици, що найгустїйше заселена. На місци пожежи з'явила ся сторожа пожарна, але не могла вдїяти нїчого, бо не було анї добрих сикавок анї води, анї драбин і т. п. приладів. Згоріло кільканайцять домів і лиш антикареви п. Штенцлеви, рітмайстрови п. Карге та інспекторови полїциї п. Кемифови треба завдячити, що огонь якось зльокалїзовано. Зазначити ще потреба, що п. Кемиф особисто виратував від смерти в огни спаралїжованого старого чоловіка і осьмилїтного хлопця, скочивши до середини горіючої хати.

— **Огнї.** В Нагірянцї бучацкого повіта бавив ся 10-лїтний син тамошного селянина, Гринь Легкий, сїрниками, і підпалив хату свого батька, від котрої займили ся сусїдні хати, і до години згоріло 21 загород селяньских; обезпечених від огню було 11 господарств.

— **Убив тещу.** В Скваряві, золочівского повіта, посварив ся селянин Семко Литвак зі своєю тещою Мариєю Тарнавскою. В сварцї, пірвавши тещу за волосе, ударив нею кілька разів о двері так сильно, що убив єї на місци. Литвака арештовано і відставлено до вязницї в Золочеві.

— **Лїк чоловікови не поміг, а жінцї не пошкодив.** З Борщівщини пишуть нам: Наш нарід не має ще до лїкарів і до аптичних лїків довіря; він більше вірить в чари, забобони і замовленя. От хотяй би і сим приміром доказати. Софрон Я., господар в Королївцї, був дуже занедужав, а добрі люди жінцї дорадили, щоби до хорого завізвати лїкаря. Лїкар прибув, хорого осмотрив і відповідний лїк записав. Добра жінка чим скорше о милю до аптики післала, але чоловік не маючи довіря, не хотів лїку заживати і так минуло чотири дни, а хороба через той час погіршила ся. Тогди візвано ще нораз другий лїкаря, а той знову записав лїк, а чоловік мимо принуки і тим разом не хотів лїку того заживати. Тогди жінка розсердила ся, тай каже до свого чоловіка: „Мене коштує лїкар і лїки, а ти не хочеш заживати? Почекай, я їх сама виню!“ І в присутности людий, взяла одну фляшочку, випила лїк перший, а відтак і другу, та і нїчого єї не пошкодило, а єї мужа тілько сильна хлопска натура уздоровила. У наших селян все ще першим лїком на всї хороби горівка та тепла піч.

— **Убите війта.** З Борщева доносять що в Худиївцях тамошний селянин Василь Прокінчук убив в суперечцї місцевого війта Михайла Гудза, пробивши его ножем раз в черево, а другий раз в груди близько серця. Убийника арештовано.

— **Розбишацтво в Італії** мабуть нїколи не переведе ся, а давні Рінальдінї та Фра Дїяволї будуть жити і дальше під синим небом Італїї, лиш під иншим, — але так само милозвучним іменем, котре опісля подасть богатий материял для поетів і артистів всїлякого рода. Або хиба імя Мусолїно не звучить так само красно і мило як Рінальдо-Рінальдінї або Фра Дїяволо? А під сею фірмою, Мусолїно і Спілка удало ся італїяньскій полїциї по довгих змаганях і трудах виловити цїлу ватагу розбишацку, котра складала ся з кілька сот людий і непокоїла головно Калябрію. Проводиром тої ватаги був Мусолїно родом з міста Сан Стефано. Доси арештовано 60 членів, мужчин і жінок, межи котрими знаходить ся аж 20 свояків самого ватажка, навіть батько Мусолїна, его стрий і рідна сестра. Найхарактеристичнїйше есть то, що сестра Мусолїна, Гіпполїта, була начальницею жіночої ватаги, котра в цїлій спілцї розбишацкій званій „Пічіотерія“ творила окремий віддїл.

Господарство, промисл і торговля

— **В Товаристві взаїмних обезпечень „Днїстер“** прибуло в місяци цьвітни с. р. 9.804 важних поліс на суму 10,233.371 кор. обезпеченої вартости з премією 93.318 кор. 03 сотиків.

Разом від початку року до кінця цьвітня видано 22.969 важних поліс на суму 26,209.901 кор. з премією 223.902 кор. 42 сот.; попереднього року за той сам час було 20.108 важних поліс на суму 23,433.776 кор. з премією 193.685 кор. 60 сот.; то есть сего року о 2861 поліс а 30.216 кор. 43 сот. премії більше.

Шкід в марті с. р. було 73 случаїв. Разом всіх, від 1-го січня до 30 цьвітня с. р. було 185 шкід, з котрих 167 вже виплачено, 2 шкоди ще в лїквідациї у делеґата, а виплату 16 відшкодовань (в сумі 5739 кор.) на разі з причин правних вздержано.

— Сума всіх 185 шкід разом з коштами лїквідациї виносить brutto 89.581 кор. 18 сот., з чого по потрученю части реасекурованої лишаєсь на власний рахунок 42.309 кор. 38 сот. Попередного року за той сам час було 141 шкід на суму 58.980 кор. 55 сот. (на власний рахунок 29.800) т. є. о 30.600 кор. 83 сотиків менше.

При відновленю поліс по конець цьвітня зараховано членам титулом 8% звороту, квоту 15.095 кор. 95 сот.

Фонд резервовий з днем 30 цьвітня с. р. виносить 322.028 кор. 79 сот.

— **Рахунок товариства взаїмного кредиту „Днїстер“** у Львові, стоваришеня зареєстрованого з обмеж. порукою, за місяць цьвітень 1901.

I. Стан довжний:

	Кор. с.	Кор. с.
1. Удїли членів		74.972 80
2. Фонд резервовий . . .		7.257 46
3. Специяльна резерва страт .		758 83
4. Вкладки щадничі:		
а) стан на початку цьвітня 1901 .	861.195 45	
б) вложило в цьвітни 98 сторін .	27.807 85	
разом .	889.003 30	
в) виняло в цьвітни 50 сторін . .	15.999.—	
Позістає з кінц. цьвіт. . . .		873.004 30
5. Сальдо процентів (побраних) .		27.595 49
6. Непіднята дивіденда за р. 1897, 1898 і 1899		2.309 15
7. Кошти спору		501 32
8. З рахунку ріжних сторін .		332 51
9. Резерва на оплачене податку за р. 1900		600 —
10. Рахунок зиску за рік 1900 .		6.782 04
Сума .		994.113 90

II. Стан чинний:

	Кор. с.	Кор. с.
1. Позички удїлені на скрипта і векслї:		
а) стан на початку місяця цьвітня .	790.120·85	

а земля і всї инші планети обертають ся колесами довкола сонця, а то нам лиш для того, що земля обертає ся, так здає ся, мовби планети на своїй дорозї раз посували ся наперед, а відтак нїби завертали і робили ключки. Отсею гадкою зробив Коперник цїлий переворот в астрономії за его часів. Він сам так о тім сказав: Нїяким иншим впорядкованєм не міг я знайти чуднїйшої симетриї в сьвіті і так гармонїйного сполученя доріг, як тим, що я сьвітило сьвіта, сонце, поставив в серединї красної сьвятої природи, як би на царскім престолї, щоби оно звідтам правило цїлою родиною кружачих зьвізд.

Пригляньмо ж ся тепер поодиноким планетам, так як они наступають в порядку по собі щораз дальше від сонця, отже придивім ся насамперед Меркурови.

Меркур стоїть так близько сонця, що его нїколи не видко через цїлу ніч, лиш або вечером, коли змеркає ся, або досьвіта, коли свитає. Єсть мало фахових астрономів, котрі видїли его голим оком на небі, а розповідають, що Коперник, коли вже лежав на смертельній постелї, жалував того, що нїколи в житю Меркура не видїв. Але в теперішних часах, коли вже маємо дуже великі і знамениті дальновиди, то можна Меркура навіть в день видїти ними близько сонця. Меркур есть віддалений від сонця трохи більше як 57 і пів мілїона кільометрів (пересїчно), але що его дорога есть дуже значно подовгасто кругла (елїпсовата), то він раз в досоню (перігелїюм) підходить до сонця так, що есть тогди віддалений на 45,710.000 кільом., а другий у відсоню (ангелїюм) есть віддалений на 69,300.000 кільом. Щоби раз оббічи довкола сонця, потребує він 75 днів, а то обчисляє ся в той спосіб, що уважає ся коли Меркур переходить через еклїптику; від одного такого переходу аж до другого в тім самім місци мусить минути 88 днів.

Меркур з помежи старших планет есть найменшим; его помумір есть лиш третину так великий як полумір землї або має 2400 кільом.; его поверхня має 72 мілїонів квадр. кільометрів, а густота его маси есть майже 4 рази більша як густота води. Цікава річ чи і як Меркур обертає ся довкола своєї оси. Нїмецкий учений Шритер обчислив був з початком минувшого столїтя, що Меркур потребує більше менше 24 годин, подібно як наша земля, щоби раз обернути ся довкола своєї оси. Той погляд був аж до 1889 р., коли то італїяньский учений Скіяпареллї доказав, що Меркур потребує 88 днів, щоби раз обернути ся довкола своєї оси, отже як-раз тілько, кілько потребує щоби оббічи раз довкола сонця, значить ся, він есть обернений до сонця лиш одною половиною, подібно як наш місяць до землї, а друга половина есть вічно відвернена від сонця. Він показує так само відміни або фази як наш місяць а его вісь стоїть прямовисно до площі его дороги, значить ся не есть нїяк нахилена до неї.

Із того всего, що сказано, виходить, що на Меркурі нема анї таких пір року анї таких днів як у нас на земли. Подумаймо собі, що ми були би на Меркурі. Ми би тогди видїли, що сонце стоїть завсїгди в однїй висотї над нами, що анї не підносить ся більше на гору понад рівник, анї не спадає понизше него. Скоро би ми пішли в котру небудь сторону на 90 степ. від рівника далеко, то ми би завсїгди побачили сонце понад самим овидом. Лиш одна третина сеї планети не видить нїколи сонця, а на двох прочих третина зміняє ся сьвітло і тепло сонця зовсїм инакше як у нас на земли. Сонце стоїть на Меркурі майже неподвижно на небі і до року, котрий там має лиш 75 наших днів пересуває ся оно раз за 18 днів від середини на всхід о 23 степенів; тогди одна сторона переходить нїби в ніч а друга має день. За дальших 25 днів приходить оно знов до середини а за других 25 днів пересуває ся о 23 степ. на захід і тогди всхідна сторона має нїби день. Промір сонця видко на Меркурі три рази більшим а площу его 9 разів більшою як у нас на земли. Оно сьвітить і гріє по серединї планети з такою силою, що палить там все, а нема ночи, котра би приносила в тій спецї яку прохолоду, а сьвітло і тепло від сонця есть там 7 разів більше як у нас. Чи на Меркурі есть такий воздух як у нас на земли того не знати докладно, але з деяких розслїдів можна здогадувати ся, що він має подібний воздух як наш.

Дуже займавими суть переходи Меркура попри кружок сонця. Подібно як наш місяць переходить иноді попри кружок сонця і тим викликує его часткове або повне затьмінє, так переходить і Меркур а так само і Венера попри сонце, та викликують затьмінє. Тогди показує ся Меркур яко кругла чорна пляма на сонци. Меркур переходив минувшого столїтя вже дванайцять разів попри сонце; послїдний раз переходив він дня 10 падолиста 1894 а сего року буде знов переходити дня 4 падолиста. Тоті переходи відбувають ся що 217 лїт з такою точностию і в такім порядку, що час, в котрім та планета висувала ся на кружок а опісля зсувала ся з него 1631 р., можна було знати наперед на перехід в 1848 р. Але при тих переходах показало ся ще ось що замітного. Кілько разів астрономи наперед обчислили, в котрім місци той перехід має відбувати ся, рахунок показав ся недокладний, так, що показала ся потреба взяти в рахубу ще й вплив сусїдних планет на Меркура, іменно же вплив

б) уділено в цьвітни позичок на суму	15.350·—
разом .	805.470·85
в) сплачено в цьвітн. р. 1901	18.494·78
Стан з кінцем цьвітня	786.976 07
2. Готівка в касі з днем 30 цьвітня	8.261 14
3. Цінні папери фонду резервового	5.929 —
4. „ „ инші . . .	74.897 —
5. В щадници почтовій (обор. чек.)	2.540 07
6. В инших товариствах і банках	84.343 31
7. Рахунок біжучий з Тов. вз. об. „Дністер“	26.000 —
8. Сальдо коштів адміністрациї .	5167 31
Сума .	994.113 90

Членів прибуло 20, убуло 13, оставало з кінцем цьвітня 1901 1.901 членів з 1.968 деклярованими уділами в сумі 98.400 Кор. — сот.

Стопа процентова від вкладок 4%, процент від позичок уділюваних з провізиєю на кошти адміністрациї 6½%.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Букарешт 17 мая. Розійшла ся чутка, що на румуньского наслідника престола мав бути приготовлений замах в Джурджеві. З урядової сторони заперечують тії вісти.

Льондон 17 мая. З Росмід доносять, що Девет на чолї досить сильного віддїлу Бурів появив ся знов в Капляндї і стоїть в околици Цурберґу.

Копенгаґа 17 мая. Двір одержав вість, що в серпни приїде до Данії царска пара, а відїзджаючи з Данії, відвідає також князя геского в Дармштадтї.

Брукселя 17 мая. Міністер Бернерт виготовив проєкт, після котрого Бельґія мала би сейчас займити державу Конґо. Проєкт буде предложений парляментови.

Сан Франціско 17 мая. Перебуваючи тут жена президента Мек Кінлї'я занедужала. Стан еї безнадійний.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових, анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Ю. Л. в Дуб.: На апетит найлїпше уживати квасу сольного, з котрого дає ся 4 до 5 капель до склянки води і випиває ся на пів години перед їдою. Квас сольний купує ся в аптиці у фляшині з дзюбком і з такою затичкою, котра лиш каплями пускає квас з фляшинки, через що каплї можна легко порахувати. Як то робить ся треба казати показати собі в аптиці. Квас сольний в більшій шкількости може пошкодити а навіть стати ся отруєю, для того анї не треба більше капель уживати, анї не ставити фляшинки так, щоби хтось несьвідомий річи (дитина служниця) міг випити той квас; за кождим ужитєм треба его запрятати. Впрочім треба на лїпший апетит уживати богато руху; найлїпше, коли можна робити в городї коло грядок, садовини, цьвітів і т. д. (Се найприроднїйше і найлїпше средство); купати ся, перебувати на сьвіжім воздусі і т. д. — **Подорожний**: 1) О скілько ми поінформовані, то о тім, щоби Випреосьв. Митрополит задумував заснувати якусь ґазету політичну, нема й бесїди. Може бути, що хтось хотів би, щоби так стало ся, і що та чутка, про котру Ви згадаєте, була може й випливом такого бажаня, але то бодай покищо pium desiderium. Кажемо покищо, бо прецї хоч би й сам Впр. Митрополит не може нинї знати і рішучо сказати, чи колись не основав би таку ґазету. Згадана чутка появила ся була спершу в „Słow-i Polsk-im“ а „Руслан“ заперечив тому о скілько собі пригадуємо ще того самого дня, позаяк він виходить пізнїйше як „Słowo“ і може чей знати як річи стоять. Длятого замітка в „Дїлї“ в сїй справі була, делїкатно сказавши, дитиняча. — 2) Редакция „Руслана“: Львів, ул. Лїндого, ч. 4 в партері. — **Сидір П. в З.**: Реальність про котру питаєте знаходить ся в Богутинї коло Поморян і мабуть маєте вже давно в руках часопись з поправною оповісткою. В ч. 91 була адреса через недогляд пропущена, але то видко не лиш не пошкодило, но ще й помогло бо люди стали тим більше допитувати ся. Крім того, що в тій оповістці сказано, не знаємо більше нічого. — **Феликс С. в Зазулинцях**: Ґрунт в Стрілислах старих продає обшар двірский, отже адресуйте лист до обшару двірского в Стрілисках старих почта Стрілиска нові. Більше крім того, що було в анопсї, не знаємо. — **І. Ж. учитель в Кор.**: Зі всїх льосів витягнений лиш угорский 5742 в амортизациї. Постарайте ся о то, щоби Вам льос виплатили. Купон премієвий звертає ся і він грає дальше в тягненю премієвім. Звертаємо також увагу на то, що льос яко заграничний повинен бути остемпльований в урядї податковім. З прочих льосів анї один не витягнений. — **А. Б. в Б.**: Льоси, коли їх маєте дійстно вже в руках а не лиш якийсь папір на то, суть добрі. Доси з них анї один не витягнений. Але длячого Ви знайшли собі аж десь на Мораві якийсь банк? Мабуть аґента послухали. Будетеж тепер солено платити за ті льоси, а більше як певна річ, що цїлий зиск з них буде лиш той, що через кілька або кільканайцять лїт будете тїшити ся надією. — **Цікавий знад Стрипи**: Льоси невитягнені; але лїсти послїдного тягненя льосів ще не маємо, отже не можемо сказати напевно, чи й з тих льосів тепер Ваш не витягнений. (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди).

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Венери. Але и то нічого не помагало, бо завсїгди показувала ся якась похибка мимо як найточнїйшого численя. Ся обставина піддала була славному ученому Левер'єрови гадку, що причиною тої похибки есть не що иншого, як хиба вплив якихсь планет, які ще знаходять ся в просторі межи Меркуром а сонцем. В тій гадцї укріпила его була ще й та обставина, що він з подібної похибки при обчислюваню дороги планети Урана здогадав ся, що на сю планету має очевидно вплив ще якась инша незнана доси планета поза Ураном. Він взяв ся числити і дочислив ся дійстно, що поза Ураном есть ще й якась друга планета і тим способом відкрив Нептуна. Від сеї пори переходи Меркура попри кружок сонця набрали великої ваги і астрономи слїдять тепер дуже пильно за ними в тій надії, що межи Меркуром а сонцем дасть ся дійстно відкрити ще якісь нові планети. Деякі спостереженя зроблені доси показали ся, що правда, хибними, бо або то були пятна на сонци або таки звізди з громади Рака, але справа, що межи Меркуром а сонцем можуть ще бути якісь маленькі планети, не стратила ще й доси своєї ваги.

Другою найблизшою до сонця планетою есть **Венера**, котра показує ся раз яко ранна, другий раз яко вечірна зоря (Lucifer і Hesperus). Єсть то крім місяця найблизша нам планета, котра иноді сьвітить так ясно, що еї ще за дня видко разом з сонцем, а котра в ночи пускає навіть досить виразну тїнь. Після деяких учених тота тїнь ріжнить ся від тїни сонця або місяця тим, що має лиш ядерну тїнь без півтїни, а причиною того має бути та обставина, що Венера есть для нашого ока лиш сьвітячою точкою на небі, підчас коли сонце і місяць представляють кружки. Сьвітлом своїм впадала она в очи вже стародавним народам, а Гомер називає еї наскрасшою.

Венера подібно як і Меркур показує ся раз на всходї яко ранна зоря (у Греків Фосфорос, у Римлян Люціфер — сьвітлоносець), то знов на заходї яко вечірна зоря (Гесперус або Весперуґо). Очевидно треба було не аби якої бистроти спостереженя, щоби пізнати, що то одна і тота сама звізда. Кажуть, що Пітаґорас був першим, котрий то пізнав. Венера есть віддалена від сонця на 108 мілїонів кільометрів, а дорога есть майже так кругла як колесо, задля чого она майже всюди однаково далеко від сонця. За то віддаль еї від землї досить значно зміняє ся; раз підходить до неї так близько, що есть віддалена лиш на 38 мілїонів кільометрів, другий раз відходить так далеко, що еї віддаль тогди есть 7 разів дальша і виносить тогди кругло 260 мілїонів кільометрів. Длятого і величина еї не представляє ся нам завсїгди однаково.

Правдивий промір сеї планети має 12.000 кільометрів, отже есть лиш незначно менший як промір землї. Поверхня Венери має 450 квадр. кільометрів, отже есть лиш мало що менша як поверхня землї. Сплощеня на еї бігунах нема ніякого. Час еї обороту довкола сонця виносить 225 днів, а рух еї есть 33 кільометрів на секунду. Маса еї есть 0·8 маси землї а густота тої маси еї лиш не значно менша як густота маси землї. З того всего видко наглядно, що Венера має такі свойства, котрі лиш мало відзначають ся від свойств землї.

(Дальше буде).

„NEKTAR“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлї і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставцї Австро-Угорщини. **Доставцї Двора царско-росийского.**
Надворні доставцї кор. Вел. королїв: Греций, Швеций і Норвеґії, Бельґії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892. Grand prix в р. 1900, найвисша відзнака на загальних виставах в Парижи,	Grand prix найвисша відзнака на виставі в Антверпії 1894 р.	Золотий медаль найвисша відзнака на виставі в Штокгольмі 1897 р.

Цїнник.

Цїни в коронах за одну коробку росийскої ваги (1 фунт. рос. = 410 грам.)

Ваґа пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейльону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупнї за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

Дуже красний образ комнатний

представляючий

„ПРИЧАСТЄ“

мальований артистом Єзерским в природних красках.

Величина образа 55×65 цтм.

Цїна образа **6 корон** разом з почтовою пересилкою.

Набути можна у

Антона Хойнацкого, Львів

ул. Руска ч. 3.

„Fotografische Mittheilungen“ одинока богато ілюстрована часопись для аматорів фотографії, виходить два рази на місяць. Передплата чвертьрічно (6 зошитів) 3 марки 75 фенків. Передплату можна пересилати в австрийских листових марках. Адреса: Verlagsbuchhandlung Gust. Schmidt Berlin W. 35 Lützowstrasse 27.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цїлком перероблене і побільшене виданє, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстраций, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстраций хромолїтоґр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового виданя того твору, одинокого в загальній лїтературі, єсть лїтературним явищем не малої ваги. Розійшлось єго в 4-ох виданях більше як півтора мілярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавійший сучасний твір, як словар людского знаня.

Той лексикон можна дістати в комплетї, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агенция дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає оголошеня до всїх дневників
і також пренумерату на всї часописи краєві і заграничні

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569)